

Sygn. akt III C 1116/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, III Wydział Cywilny

w następującym składzie

Przewodniczący SSR(del) Andrzej Lipiński

Protokolant protokolant sądowy Katarzyna Romanowska

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej

o zadośćuczynienie

1. oddala powództwo;
2. odstępuje od obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego Skarbu Państwa;
3. nie obciąża powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt III C 1116/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 sierpnia 2016r. skierowanym do Sądu Okręgowego w Warszawie A. B. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Centralnego Zarządu Służby Więziennej na jego rzecz kwoty 150.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy psychiczne i fizyczne.

W uzasadnieniu pozwu wskazał na nieprzestrzeganie norm europejskich polegających na: osadzeniu w warunkach przeludnienia, sztucznym oświetleniu, niedostosowaniem temperatury do warunków atmosferycznych, spożywaniu posiłków przy węźle sanitarnym, grzyby na ścianach, brak daszków przeciwdeszczowych na spacerniaku, starych kocach, podartych materacach, braku dostępu do ciepłej wody, starych drewnianych nieuszczelnionych oknach./pозew k.4/

Postanowieniem z dnia 29 września 2016r. Sąd ustalił, że właściwą jednostką reprezentującą pozwanego Skarb Państwa w niniejszej sprawie jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej. /postanowienie k.19/

Pismem z dnia 28 września 2016r. Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa na podstawie art. 8b ust. 1 pkt 1 lit a ustawy z dnia 8 lipca 2005r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, przekazała Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej do prowadzenia niniejszą sprawę. /pismo k.36/

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego stanowiska pozwany zakwestionował roszczenie powoda jako nieuzasadnione, gdyż powód nie wykazał w jakikolwiek sposób, żeby doszło do bezprawnego działania funkcjonariuszy Służby Więziennej wobec niego oraz że takie działania doprowadziły do powstania u niego szkody, jak również nie wskazał na czym ta szkoda miałaby polegać. Podniósł zarzut przedawnienia roszczenia za okres sprzed września 2013r. Podniósł, że powód w czasie osadzenia miał zapewnione godne warunki odbywania kary pozbawienia wolności, w szczególności powód nie przebywał w warunkach tzw. przeludnienia, a cele były wyposażone w sprzęt kwaterunkowy oraz urządzenia sanitarne, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. /odpowieź na pozew k.45-48/.

Stanowiska stron w toku dalszego procesu nie uległy zmianie./bezsporne/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. w okresie, w którym jego roszczenia nie uległy przedawnieniu, przebywał w Areszcie Śledczym W. – B. w okresie od 19 września 2013r. do 11 lutego 2014r. oraz w Zakładzie Karnym w K. w okresie od 9 marca 2013r do 11 października 2016r.

W czasie przebywania w Areszcie Śledczym W. - B., w celach mieszkalnych powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego była powyżej 3m². Wszystkie cele mieszkalne w Areszcie Śledczym W. B. posiadały kąpiki sanitarne w sposób trwały oddzielone od reszty celi mieszkalnej zabudowa murowaną, płytową lub parawanem z nieprzezroczystą kotarą, które w pełni zapewniały intymność podczas korzystania. Podczas okresowych remontów kąpiki były wyposażane w drzwi.

Cele wyposażone były w sprzęt kwaterunkowy zgodny z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Powód miał w celi miejsce do spożywania posiłków oraz ich przechowywania. Usytuowanie sprzętu kwaterunkowego nie miało wpływu na komfort spożywania posiłków, bowiem w każdej celi znajdowała się sprawna wentylacja, każde z okien umiejscowionych w celach posiadało możliwość mechanicznego otwierania i zamykania. W ten sposób powód miał zapewnioną możliwość swobodnej wymiany powietrza.

Zgodnie z w/w rozporządzeniem w każdej celi znajdował się duży stół oraz duża szafka do przechowywania artykułów żywnościowych przeznaczonych dla czterech osadzonych. Nadto cele wyposażone były w łóżka koszarowe w dobrym stanie. Powód przebywając w powyższej jednostce penitencjarnej otrzymywał z magazynu materac, koce, poduszkę oraz pościel. Rzeczy te były czyste i w dobrym stanie technicznym. Wymiana pościeli odbywała się co dwa tygodnie, a ręczników co tydzień. Materace lub koce, które uległy zniszczeniu wymieniane były na nowe.

W każdej z cel znajdował się bieżący dostęp do zimnej wody, a także możliwość podgrzania wody przy użyciu czajnika. Dwa razy w tygodniu każdy z osadzonych mógł skorzystać z ciepłej kąpieli. Cele w których osadzony był powód były odnawiane oraz poddawane okresowym remontom, podczas których usuwane były wszystkie ubytki i zabrudzenia. Stan powłok malarskich ścian i sufitów oraz podłóg był dobry. Powstawanie miejscowych zagrzybień były usuwane na bieżąco. Stolarka okienna była nowa z PCV, obecnie wszystkie okna są już wymienione. Stan podłóg wykonanych z parkietu drewnianego w okresie pobytu powoda w omawianej jednostce penitencjarnej był dobry. Energia elektryczna była do cel mieszkalnych zgodnie z zapisami porządku wewnętrznego obowiązującego w tutejszej jednostce penitencjarnej. Napięcie w gniazdach wyłączane było jedynie okresowo, aby w sposób racjonalny gospodarować mediami w areszcie. W żaden sposób nie pozbawiło to powoda możliwości należytego korzystania z energii elektrycznej. Temperatura w celach mieszkalnych zajmowanych przez powoda utrzymywana była i jest na poziomie zgodnym z zapisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki techniczne i ich usytuowanie. Powód podczas przebywania w powyższej jednostce nie składał skarg odnośnie przeludnienia oraz na przedstawione wyżej warunki bytowe.

/informacja o pobytach i orzeczeniach k.51-57, pismo Aresztu Śledczego W. – B. z dnia 28.10.2016r. k.58-62, notatka służbowa sierż. K. K. – technika Działu Kwatermistrzowskiego AŚ W. – B. z dnia 27.10.2016r. k.63-64, fakty znane Sądowi z urzędu, zeznania świadka G. T. k.157-158/

W czasie przebywania w Zakładzie Karnym w K., w celach mieszkalnych powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego była powyżej 3m². Warunki bytowe osadzonych odbywających karę pozbawienia wolności w Zakładzie (...) są zgodne z obowiązującymi przepisami i normami. Do cel mieszkalnych jest doprowadzona zimna woda, dostępna przez całą dobę. Skazani mogą posiadać czajniki elektryczne oraz grzałki do jej podgrzania. Ponadto w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie dostępności do ciepłej wody, osadzeni którzy nie posiadają w celi mieszkalnej czajnika lub grzałki, mają możliwość skorzystania z ciepłej wody po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby dla oddziałowego. Skazany ma zapewnioną jedną ciepłą kąpiel raz w tygodniu, zgodnie § 30 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Ponadto od 23 czerwca 2014 roku w jednostce wprowadzono możliwość skorzystania przez osadzonych z kąpieli dodatkowej.

W powyższej jednostce penitencjarnej w celach mieszkalnych występują dwa rodzaje kącików sanitarnych. Pierwszy rodzaj to kąciki zabudowane parawanem wykonanym ze stelażu z kątownika metalowego, wypełnionego płytą pilśniową. Między sufitem a zabudową występuje prześwit ok 90 cm. Wysokość parawanu wynosi zatem około 200-205 cm, co powoduje, że osadzony korzystający z toalety nie jest widoczny. Wejście do kącików przesłania nieprzezroczysta zasłona materiałowa. W tego rodzaju kąciku sanitarny wyposażona była cela mieszkalna nr 57 w pawilonie E, w której przebywał osadzony. Drugi rodzaj to kąciki zabudowane ścianką działową murowaną od podłogi do sufitu, posiadające drzwi płytowe. Kąciki wyposażone są w umywalkę i muszlę klozetową. W ten rodzaj kącika sanitarnego wyposażone były cele nr 18,28,29 w pawilonie F w których przebywał skazany. W każdym przypadku wyodrębnienie toalety zapewnia wzrokową izolację osób z niej korzystających od reszty osadzonych, co zapewnia intymność. Cele mieszkalne wyposażone są w przewód wentylacyjny, który raz w roku jest poddawany przeglądowi zgodnie z ustawą prawo budowlane. Skazani dodatkowo mogą przewietrzać celę poprzez swobodne otwarcie okna co ma za zadanie zapobiegać nadmiernej wilgoci w celach mieszkalnych.

Ewentualne wykwyty wilgoci w celach mieszkalnych powstają m. in. w wyniku celowego działania niewłaściwego użytkownika pomieszczenia przez osoby pozbawione wolności, które nie wietrzą systematycznie cel mieszkalnych, piorą i suszą w celach mieszkalnych rzeczy, które osadzony powinien wymieniać podczas łaźni oraz podgrzewając znaczne ilości wody do mycia i prania odzieży. Wykwyty wilgoci w celach usuwane są na bieżąco.

Zgodnie z Zarządzeniem nr (...) Dyrektora Generalnego SW z dnia 3 września 2010 roku w sprawie ustalenia metod gospodarowania paliwami i energią w jednostkach organizacyjnych, obliczeniowa temperatura w pokojach mieszkalnych powinna wynosić +20°C. W okresie grzewczym temperatury w celach mieszkalnych były i są na bieżąco monitorowane, także po otrzymaniu zgłoszenia o niskiej temperaturze panującej w celi. Grzejniki w celach mieszkalnych są sprawne, w przypadku gdyby grzejnik był zapowietrzony na bieżąco się odpowietrza grzejniki lub instalację CO wewnątrz budynku. Osadzeni sami mogą zgłaszać zbyt niską temperaturę. Usterki przyjmują i usuwają kwatermistrze oddziałów penitencjarnych. Usterki dotyczące ogrzewania w okresie grzewczym są usuwane priorytetowo, nawet po godzinach pracy administracji Zakładu Karnego.

Materace wydawane były i są do pawilonu mieszkalnego całe, czyste i sprawne technicznie. Jeżeli użytkownik, osadzony doprowadził do zabrudzenia materacy, bądź z innych przyczyn nie będą nadawały się do użytku winien zgłosić ten fakt oddziałowemu lub dla kwatermistrza oddziałowego, a następnie w porozumieniu z magazynierem magazynu głównego, wymienia się materace na czyste i sprawne technicznie. Koce wydawane są osadzonym w trakcie przyjęcia do jednostki, są całe i czyste. Jeżeli użytkownik, osadzony doprowadził do zabrudzenia koca winien zgłosić się do magazynu mundurowego gdzie ma możliwość wymiany na czysty i sprawny. Skazani ponadto otrzymują do użytku składniki wyposażenia czyste, całe i sprawne. Jeżeli jakiś składnik wymaga naprawy to jest naprawiany i wydawany ponownie osadzonym.

W celach znajdują się jedno lub dwa (w zależności od powierzchni) okna trzyskrzydłowe, drewniane starego typu. Wszystkie usterki dotyczące pękniętych czy pobitych szyb, wypaczonych okien, uszkodzonych zamków okiennych, zawiasów, przytrzymywaczy, ram i ościeżnic okiennych usuwane są na bieżąco po otrzymaniu zgłoszenia. Z uwagi na aktualny stan techniczny wymiana okien drewnianych w pawilonach-mieszkalnych na pcv została zgłoszona do OISW w O. w latach ubiegłych jako zadanie inwestycyjne i ściśle związana jest z termomodernizacją pawilonów mieszkalnych. Nieszczelności okien występują z uwagi na starą konstrukcję okien. W tym celu w porze zimowej wydawane są do cel mieszkalnych ścinki koców do ich uszczelnienia. Obecnie trwają prace termomodernizacyjne w pawilonie F i O, w których w miesiącu wrześniu 2016r. wymieniono okna drewniane na PCV. Od co najmniej czterech lat ścinki koców wydawane są według zgłoszonych potrzeb do poszczególnych cel mieszkalnych i nikt (także powód) w tym zakresie nie wnosi uwag zarówno dotyczących materiału uszczelniającego jak również kwestii samodzielnego uszczelnienia okien. W celi mieszkalnej nr 18,28,29 znajdują się dwie oprawy jarzeniowe, w których zamontowane są źródła światła typu LED. Oprawy te nie posiadają kloszy z uwagi na ich konstrukcję). W celi nr- 57 w pawilonie E zamontowane są dwie oprawy żarowe o mocy żarówki LED 13 W (odpowiednik zwykłej żarówki 75-100W). Ponadto skazani mogą korzystać z własnych lampek nocnych. Oświetlenie naturalne zapewnia okno trzyskrzydłowe o wymiarach w świetle ościeży 135x175 cm, wymiary trzech szyb każda około 110x43 każda. Okna nie są niczym przysłonięte - brak jest blend. Występuje tylko jedna krata zewnętrzna. Plac spacerowy pawilonu E i F posiada zadaszone miejsce, które chroni spacerujących przed opadami atmosferycznymi.

/pismo Zakładu Karnego w K. k.65-66, notatka służbowa sierż.- kierownika działu ewidencji ZK w K. z dnia 25. (...). k.66 verte, notatki służbowe z dnia 26.10.2016r. – wychowawcy ZK w K. k.67, notatki służbowej z dnia 26.10.2016r. – inspektora działu ochrony k. 68, notatki służbowej z dnia 26.10.2016r. – zastępcy kierownika działu kwatermistrzowskiego k.69-71, fakty znane Sądowi z urzędu, zeznania świadka: K. Z. k.126, 126 verte/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone przez pozwanego dokumenty, powołane wyżej, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron. Sąd zaś nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Nadto Sądowi dużo faktów odnośnie warunków bytowych panujących w Areszcie Śledczym W. – B. oraz Zakładzie Karnym w K. znana jest z urzędu, z innych spraw prowadzonych przeciwko tym jednostkom penitencjarnym. Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w zakresie, w którym były sprzeczne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie, w szczególności dokumentami, które były podstawą ustalenia stanu faktycznego.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało rozważyć zarzut częściowego przedawnienia roszczeń powoda, podnoszony przez pozwanego, z uwagi na upływ trzyletniego terminu od ewentualnego zdarzenia wyrządzającego szkodę. Jak wynika z art.442¹§1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przyjmuje się w orzecznictwie, że wymieniony przepis obejmuje przedawnienie żądania zapłaty odpowiedniego zadośćuczynienia za krzywdę. Z kolei z treści art.120 § 1 zdanie pierwsze k.c. wynika, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W myśl § 2 cytowanego przepisu bieg przedawnienia roszczeń o zaniechanie rozpoczyna się od dnia, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, nie zastosował się do treści roszczenia. Jak podkreślił Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 roku, sygn. I ACa 771/09 termin przedawnienia roszczenia nierozzerwalnie związany jest z ustaleniem daty wymagalności tego roszczenia, zaś zadośćuczynienie należne jest za wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, których doznał powód: te, które odczuwał w przeszłości, aktualne i te, które będzie odczuwał do końca życia /.../. Przedawnienie odnosi się do roszczeń wymagalnych /.../. Zadośćuczynienie zaś ze swej istoty co do zasady uwzględniać winno wszystkie cierpienia, jakie łączą się z konkretnym czynem. W niniejszej sprawie powód powoływał się na krzywdę, jakiej doznał w trakcie pobytu w wymienionych w pozwie jednostkach penitencjarnych. A zatem wymagalność roszczenia konkretyzowała się w kolejnych dniach pobytu w tych jednostkach. Biorąc pod uwagę fakt, że niniejszy pozew został złożony w dniu 18 sierpnia 2016r. roszczenia powoda uległy przedawnieniu za okres do dnia 17 sierpnia 2013r.

Zgodnie z treścią art.23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Z kolei stosownie do art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zaś art.448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Jak słusznie wskazywał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie I ACa 1150/06 (wyrok z dnia 24 lipca 2008r., OSAW 2008/4/110) w przypadku naruszenia dóbr osobistych bezprawnym działaniem sprawcy pokrzywdzonemu przede wszystkim przysługują środki o charakterze niemajątkowym przewidziane w art.24 k.c., a w przypadku gdy działanie naruszydźcy jest także zawinione środki o charakterze majątkowym, o których stanowi art.448 k.c. Przy czym warto zwrócić uwagę, iż obydwa roszczenia mają charakter samodzielny

i pokrzywdzonemu przysługuje prawo ich wyboru, zaś sądowi pozostawiona jest ocena celowości przyznania ochrony w żądanej formie, jego adekwatności do rodzaju naruszonego dobra, a przede wszystkim rozmiaru doznanej krzywdy. Przy żądaniu przyznania odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego podstawowym kryterium oceny sądu winien być rozmiar ujemnych następstw w sferze psychicznej pokrzywdzonego bowiem celem przyznania ochrony w formie majątkowej jest zrekompensowanie i złagodzenie doznanej krzywdy moralnej. Z tych też względów sąd jest zobowiązany ustalić zakres cierpień pokrzywdzonego, a przy ocenie tej przesłanki nie może abstrahować od wszystkich okoliczności towarzyszących powstaniu krzywdy. Znikomość ujemnych następstw może być podstawą oddalenia powództwa o przyznanie zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego.

Biorąc pod uwagę brzmienie w/w/ przepisów prawnych w pierwszej kolejności należało zatem ustalić czy w ogóle doszło do naruszenia dóbr osobistych, a jeśli tak to jakie dobra osobiste powoda zostały naruszone przez Areszt Śledczy W. – B. oraz Zakład Karny w K.. W tym kontekście warto podkreślić, że zarówno doktryna jak i judykatura stoją na stanowisku, że przy ocenie zaistnienia naruszenia dobra osobistego należy posługiwać się kryteriami o charakterze obiektywnym, nie zaś kierować się jedynie subiektywnymi odczuciami osoby występującej o przyznanie ochrony. Na przykład Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 października 2001 r. (V CKN 195/01, LEX nr 53107) stwierdził, że ocena, czy cześć człowieka została zagrożona bądź naruszona, musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych. Istotne jest bowiem nie subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ale obiektywna reakcja opinii publicznej. Ponadto nie każdy przypadek dyskomfortu psychicznego, jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Warszawie (uzasadnienie wyroku z dnia 08 maja 2009 r. w sprawie VI ACa 1242/08), spowodowany bezprawnym zachowaniem się innej osoby, jest wystarczającą podstawą do poszukiwania ochrony sądowej dóbr osobistych, bowiem należy mieć na uwadze również zobiektywizowaną ocenę zewnętrzną. Konieczne jest także zachowanie proporcji oraz umiaru i nie może nadużywać instrumentów prawnych właściwych tej ochronie do przypadków drobnych, opierających się w głównej mierze na subiektywnych odczuciach zainteresowanego, gdyż taki sposób postępowania prowadziłby do deprecjonowania samego przedmiotu ochrony. W przedmiotowej sprawie powód uzasadniając swoje żądanie wskazał, że nie miał zapewnionych należytych warunków bytowych, przez większość okresu osadzenia przybywał w celach przeludnionych, sztucznym oświetleniu, niedostosowaniem temperatury do warunków atmosferycznych, spożywanie posiłków przy węźle sanitarnym, grzyby na ścianach, brak daszków przeciwdeszczowych na spacerniaku, starych kocach, podartych materacach, braku dostępu do ciepłej wody, starych drewnianych nieuszczelnionych oknach.

Z przedstawionych przez stronę pozwaną dokumentów, nie wynika aby warunki we wskazanych jednostkach penitencjarnych, nie odpowiadały obowiązującym normom i doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, a zatem zeznania powoda nie znalazły potwierdzenia w zebranym w sprawie materiale dowodowym.

Nadto jak wynika z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie powód, przebywając we wskazanej jednostce penitencjarnej, nie składał skarg na przeludnienie, niewydzielony kącik sanitarny, złe warunki bytowe, które to zarzuty podniósł w pozwie. Wobec braku tzw. przeludnienia cel, brak było podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia, albowiem powód nie wykazał, by doznał jakiegokolwiek uszczerbku uzasadniającego taką rekompensatę za naruszenie jego dóbr osobistych. W świetle dokonanych ustaleń faktycznych kąciki sanitarne w celach mieszkalnych były trwale i wystarczająco wygrozdzone od reszty pomieszczenia, zapewniając tym samym odpowiedni komfort osadzonemu w załatwianiu potrzeb fizjologicznych.

Z tego też względu za słuszny został uznany przez Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 11 października 2012 r. (I A Ca 455/12, LEX nr 1237235), w którym wskazano, że o naruszeniu dobra osobistego w postaci uchybienia godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku pewnych uciążliwości lub niedogodności związanych z pobytem w takim zakładzie, polegających na niższym od oczekiwanego standardzie celi czy urządzeń sanitarnych, bowiem dla wielu ludzi nie odbywających kary pozbawienia wolności warunki mieszkaniowe bywają często równie trudne. Godność skazanego przebywającego w zakładzie karnym nie jest naruszona, jeżeli odpowiada uznanym normom poszanowania człowieczeństwa.

Z tego też względu Sąd uznał za nieuzasadnione żądanie pozwu w zakresie zastosowania środków ochrony dóbr osobistych.

W kwestii żądania przyznania zadośćuczynienia, jak również zasądzenia odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny Sąd wziął pod uwagę poglądy wyrażone w judykaturze, w której przyjęto, że samo osadzenie w przeludnionej celi nie jest wystarczającą podstawą do uwzględnienia żądania zasądzenia zadośćuczynienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2007 r., II CSK 269/07). W ocenie Sądu powód popełniając przestępstwa musiał liczyć się z orzeczeniem i wykonaniem kar pozbawienia wolności, w więzieniu, w których z oczywistych względów nie ma komfortu. Należało zauważyć, że powód jest recydywistą popełniającym przestępstwa o szczególnie ciężkim charakterze gatunkowym. W ocenie Sądu wobec powoda postępowano z poszanowaniem jego praw i godności oraz w sposób zgodny z obowiązującymi normami prawnymi. Rozwiewa to wątpliwości, co do tego, że niedogodności związane z przebywaniem we wskazanych jednostkach penitencjarnych, wywołały u powoda cierpienia psychiczne i fizyczne. W tym miejscu należy podnieść za w pełni nieuzasadniony i zarazem nieudowodniony zarzut działania funkcjonariuszy jednostek penitencjarnych odnośnie odnoszenia się w stosunku do powoda w sposób nieludzki i naruszający jego godność osobistą.

Zdaniem Sądu powód, popełniając przestępstwo, za które został skazany, musiał liczyć się z tym, iż karę za swój czyn będzie odbywał w więzieniu, w którym z oczywistych względów nie ma komfortu. Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lutego 2007 r. nie uzależnił możliwości zasądzenia zadośćuczynienia od potwierdzenia faktu osadzenia w warunkach metrażowych odbiegających od norm wskazanej w art. 110 § 2 k.k.w. Możliwość taka została bowiem połączona z jednoczesnym naruszeniem takich podstawowych standardów jak zapewnienie każdemu osadzonemu oddzielnego miejsca do spania albo oddzielenia węzła sanitarnego od ogólnej przestrzeni celi. W niniejszej zaś sprawie brak było podstaw do przyjęcia, iż powód w takich warunkach odbywał karę pozbawienia wolności tj. tzw. przeludnienia.

Reasumując, zdaniem Sądu brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda jakiegokolwiek kwoty zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych, które wiązało się z warunkami odbywania kary. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku naruszenia dóbr osobistych (por. wyrok SN z dnia 19.04.2006r. II PK 245/05 OSNP 2007/7-8/101). Zasądzenie zadośćuczynienia ma zatem charakter fakultatywny i od oceny sądu opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie (vide wyrok SA w sprawie I ACa 833/06). Podstawowym

kryterium decydującym o możliwości zasądzenia zadośćuczynienia winien być m.in. stopień winy naruszydela, rodzaj naruszonego dobra oraz poczucie pokrzywdzenia poszkodowanego. Naruszenia te nie przybrały w ocenie Sądu takiego stopnia, który uzasadniałby przyznanie powodowi z tego tytułu zadośćuczynienia. Zwłaszcza, że warunków, w jakich przebywał powód nie można jednak traktować jako aktu represji skierowanego indywidualnie przeciwko niemu. Jak bowiem wynika z dołączonej do akt sprawy dokumentacji, niedogodności które spotkały powoda w takim samym stopniu dotyczyły innych osadzonych. Warunki te zaś były takie, jakie w danej sytuacji mogła optymalnie zapewnić administracja aresztu. Z tych względów orzeczono jak w punkcie 1-szym sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadniała treść przepisu art.102 k.p.c. w zw. z art.108 § 1 zd. 1 k.p.c. Zgodnie z ostatnim z powołanych przepisów Sąd obowiązany jest w orzeczeniu kończącym postępowanie orzec o jego kosztach. W świetle reguł słuszności określonych w art.102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu strony przeciwnej (punkt 2-gi sentencji wyroku), zaś w punkcie 3-cim sentencji wyroku, nieuiszczone koszty sądowe Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa. W ocenie Sądu zarówno charakter dochodzonego przez powoda roszczenia, jak i jego sytuacja majątkowa przemawiała za odstąpieniem od obciążania powoda kosztami procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w przepisie art.98 k.p.c.